Vantaa

Mika Kasosen ja Jorma Hentilän sekä 36 muun valtuutetun aloite suurten rakennus- ja infrahankkeiden liikenne- ja yritysvaikutusten arvioinnista

VD/7187/00.02.00.03/2026

Mika Kasonen ja **Jorma Hentilä** sekä 36 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaa ottaa käyttöön menettelyn, jolla suurten rakennus- ja infrahankkeiden liikenne- ja yritysvaikutukset arvioidaan kattavasti ennen rakentamisen aloittamista ja joita seurataan koko hankkeen ajan.
Ympäristövaikutusten arvioinnin lisäksi hankkeista tulee tehdä erillinen arvio niiden liikenteellisistä, taloudellisista ja yritystoimintaan kohdistuvista vaikutuksista. Arvioinnissa tulee tarkastella sekä hankkeen toteuttamisen aikaisia että sen valmistumisen jälkeisiä vaikutuksia.
Arvioinnin tulee kattaa hankkeen vaikutukset alueen saavutettavuuteen kaikilla kulkutavoilla sekä yritysten asiakasvirtoihin, liikevaihtoon ja toimintaedellytyksiin. Arvioinnissa on kuultava vaikutusalueen yrityksiä ja muita toimijoita. Arvioinnin tuloksista ja havaituista vaikutuksista on raportoitava säännöllisesti kaupunginhallitukselle.

Perustelut
Suurten rakennus- ja infrahankkeiden toteuttaminen voi muuttaa liikennejärjestelyjä pitkäksi aikaa. Jos työmaiden vaikutuksia katuverkkoon, joukkoliikenteeseen, kävelyyn, pyöräilyyn, pysäköintiin ja yritysten saavutettavuuteen ei ennakoida riittävästi, seurauksena voi olla liikenteen ruuhkautumista, vaikeasti ennakoitavia kiertoreittejä ja alueiden saavutettavuuden heikkenemistä. Samalla asiakkaiden pääsy alueen palveluihin voi vaikeutua, mikä voi aiheuttaa yrityksille merkittäviä taloudellisia menetyksiä. Ympäristövaikutusten arviointi ei yksin riitä varmistamaan, että hankkeiden vaikutukset alueiden elinvoimaan, yritysten toimintaedellytyksiin ja liikenteen sujuvuuteen tunnistetaan riittävän kattavasti. Siksi ympäristövaikutusten arvioinnin rinnalle tarvitaan järjestelmällinen menettely liikenteellisten ja taloudellisten vaikutusten ennakoimiseksi, seuraamiseksi ja haittojen vähentämiseksi.

Porttipuiston alueen yrittäjiltä on saatu tietoa siitä, että asiakasmäärät ovat vähentyneet jopa kolmanneksella raitiotiehankkeen rakennustöiden aikana. Tikkuraitin yrittäjät ovat puolestaan kertoneet joutuneensa taloudelliseen ahdinkoon.
Lisäksi raitiotietyömaiden lähialueiden liikennejärjestelyjen on koettu paikoin muuttuneen kaoottisiksi. Nämä havainnot ja yrittäjien kokemukset on syytä selvittää järjestelmällisesti sekä suhteuttaa hankkeiden työmaavaiheisiin ja muihin alueella tapahtuneisiin muutoksiin. Näin voidaan arvioida, millaisia vaikutuksia hankkeilla tosiasiallisesti on ja millä toimenpiteillä haittoja voidaan ehkäistä ja vähentää.

Kaupungin tulee tunnistaa haitalliset vaikutukset ajoissa ja reagoida niihin jo hankkeen toteutuksen aikana. Pelkkä jälkikäteinen arviointi ei auta yrittäjiä, jos asiakasvirrat ovat jo ehtineet vähentyä tai liikennejärjestelyt ovat vaikeuttaneet alueelle pääsyä pitkän aikaa.
Ennakoivalla arvioinnilla, säännöllisellä seurannalla ja nopeilla korjaavilla toimenpiteillä voidaan vähentää yrityksille aiheutuvia haittoja, turvata alueiden saavutettavuus ja parantaa suurten hankkeiden suunnittelua ja toteutusta.

Esitämme, että Vantaa
1. Ottaa käyttöön ennakkoarvioinnin, jossa suurten rakennus- ja infrahankkeiden liikenteelliset, taloudelliset ja yritystoimintaan kohdistuvat vaikutukset arvioidaan ennen rakentamisen aloittamista. Arvioinnissa määritellään lähtötilanne ja mitattavat seurantatiedot.

2. Arvioi ympäristövaikutusten lisäksi hankkeiden vaikutukset liikenteen sujuvuuteen, alueiden saavutettavuuteen, yritysten asiakasvirtoihin, liikevaihtoon ja toimintaedellytyksiin sekä rakentamisen aikana että hankkeen valmistumisen jälkeen.
3. Suunnittelee työnaikaiset liikennejärjestelyt siten, että alueiden saavutettavuus säilyy mahdollisimman hyvänä kävellen, pyörällä, joukkoliikenteellä ja autolla. Myös pysäköintimahdollisuudet, opastus ja kiertoreittien toimivuus on otettava huomioon.
4. Kuulee vaikutusalueen yrityksiä ennen työmaavaiheiden alkamista ja järjestää niille selkeän yhteydenottokanavan, jonka kautta ongelmista ja haitallisista vaikutuksista voidaan ilmoittaa nopeasti.
5. Seuraa rakentamisen aikana liikenteen sujuvuutta, alueiden saavutettavuutta ja yritysten tilannetta sekä raportoi seurannan tuloksista säännöllisesti kaupunginhallitukselle. Seurannassa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan vertailukelpoisia lähtötietoja ja mittareita.
6. Sopii etukäteen toimintatavoista havaittuihin haittoihin reagoimiseksi. Korjaavia toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi liikennejärjestelyjen muuttaminen, opastuksen parantaminen, pysäköinnin turvaaminen ja yritysten näkyvyyden varmistaminen työmaiden aikana.

Kaupungin tulee huolehtia siitä, että suurten rakennus- ja infrahankkeiden hyödyt eivät toteudu alueen yritysten elinvoiman ja toimivien liikenneyhteyksien kustannuksella. Vaikutusten järjestelmällinen arviointi, seuranta ja haittoihin puuttuminen ovat vastuullista kaupunkikehittämistä ja auttavat tekemään hankkeista onnistuneempia sekä kaupungin että sen asukkaiden ja yritysten näkökulmasta.”

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026 § 18

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Mika Kasosen ja Jorma Hentilän aloite suurten rakennus- ja infrahankkeiden liikenne- ja yritysvaikutusten arvioinnista